

Załączniki Nr 1

**do uchwały Nr XIX/141/12
Rady Miejskiej w Orzyszu
z dnia 29 lutego 2012r.**

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

Nowe Guty
Na lata 2012-2019

LUTY 2012

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Nowe Guty został opracowany na podstawie dostępnych w tym czasie wersji dokumentów programowych i strategicznych, regulacji prawnych.

Plan Odnowy Miejscowości Nowe Guty jest narzędziem niezbędnym w procesie planowania zadań służących rozwojowi obszarów wiejskich w tej miejscowości.

Dokument obejmuje charakterystykę miejscowości w tym określa jej lokalizację, historię, funkcję, opisuje obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb kulturalno-społecznych mieszkańców, użytkowanie gruntów, sytuację demograficzną, bezrobocie, pomoc społeczną, gospodarkę, życie kulturalne oraz sport i rekreację (charakterystyka miejscowości). Identyfikuje również zasoby przyrodnicze, kulturowe, mieszkaniowe, oświatowe, infrastrukturalne występujące na terenie Wierzbina.

Plan Odnowy Miejscowości Nowe Guty dotyczy lat 2012–2019. Podstawową jego część stanowi opis zasobów wsi i tkwiącego w niej potencjału oraz możliwości organizacyjnych mieszkańców. Dzięki diagnozie stanu w ramach analizy SWOT przedstawia analizę mocnych i słabych stron, jak również szans i zagrożeń miejscowości. Określa kierunki rozwoju miejscowości oraz wyznacza zadania polegające na poprawie jej sytuacji w poszczególnych obszarach rozwoju.

W dokumencie zaprezentowano również harmonogram realizacji projektów, system wdrażania oraz sposoby monitorowania i system komunikacji społecznej.

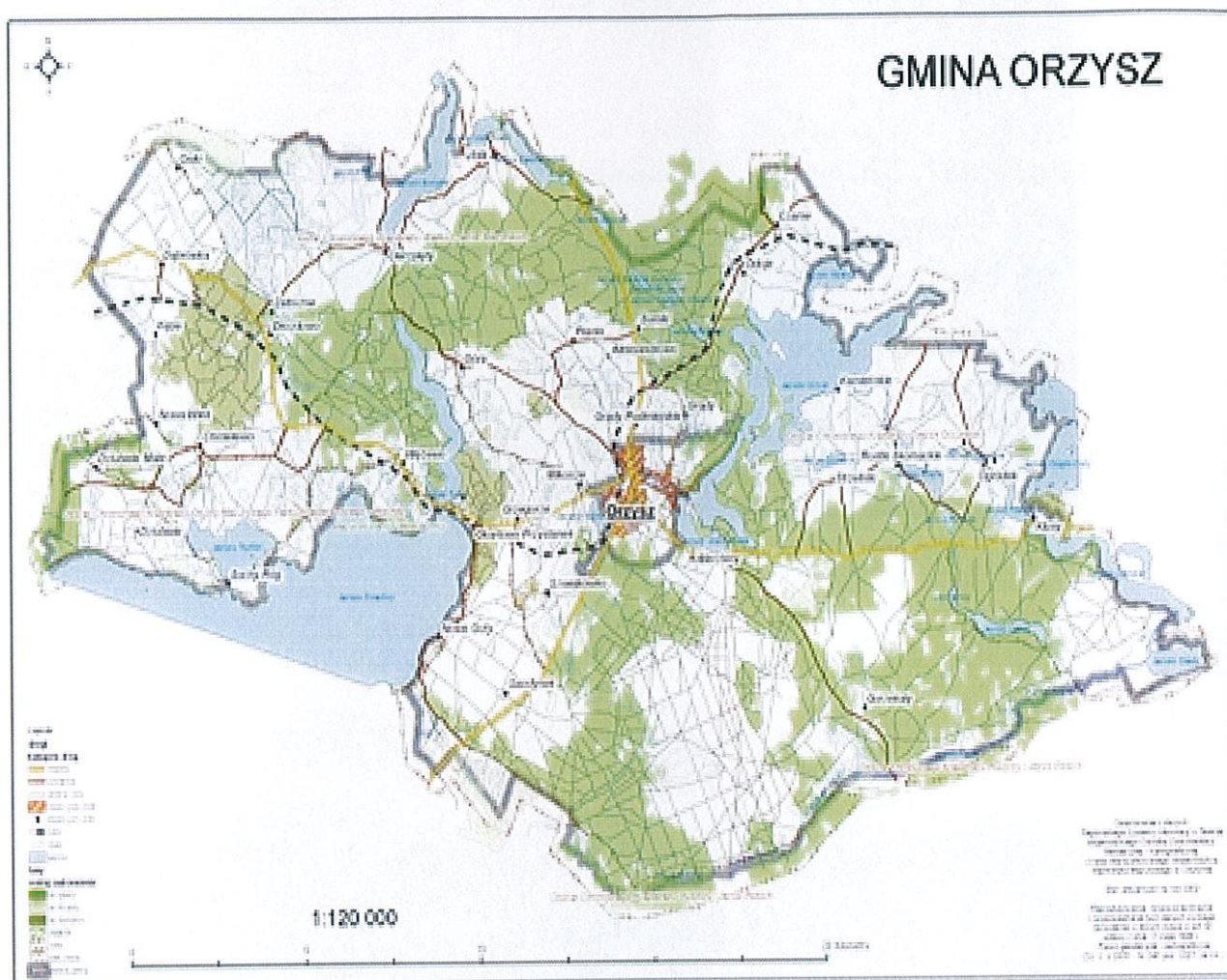
W pracach nad przygotowaniem niniejszego Planu uwzględniono i przeprowadzono spotkania w ramach konsultacji społecznych. W debacie wzięli udział przedstawiciele Urzędu Gminy, Sołectwa Nowe Guty, jednostek organizacyjnych Gminy.

Obowiązek stworzenia planu wynika z zapisów Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 - służącego wpieraniu obszarów i społeczności wiejskich. Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem programowym, który integruje potrzeby społeczności lokalnej w zakresie ładu kulturowo – ekologicznego, społecznego i gospodarczo – infrastrukturalnego.

W swoich ustaleniach bazuje na dokumentach i programach planistycznych będących podstawą polityki regionalnej zarówno na poziomie krajowym, wojewódzkim jak i powiatowym. Zgodność Planu Odnowy Miejscowości ze strategicznymi dokumentami planistycznymi jest warunkiem koniecznym jego skutecznej realizacji.

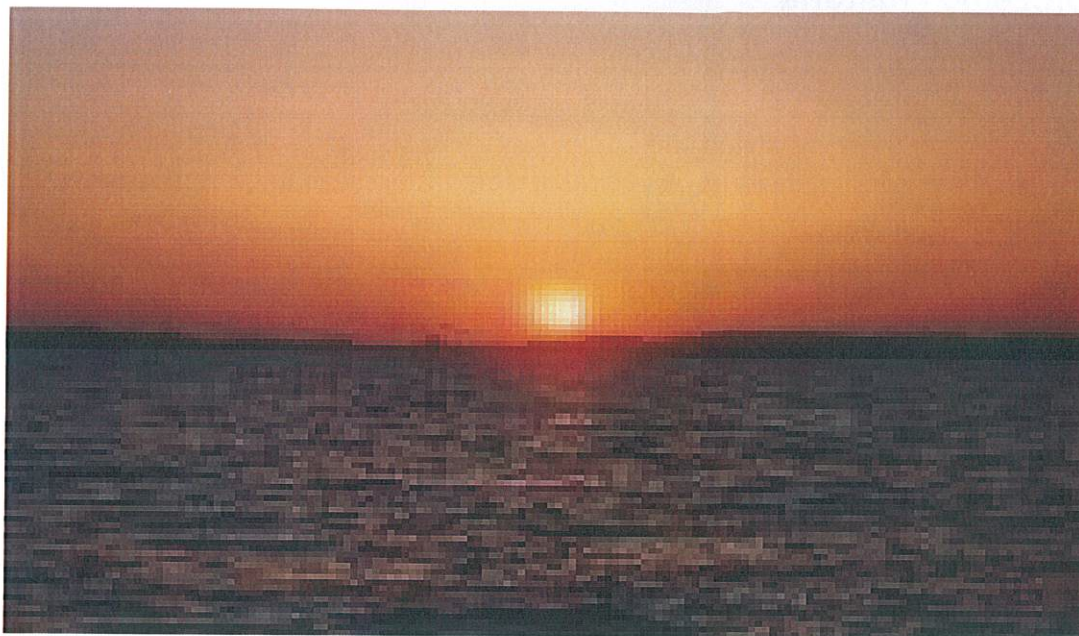
Położenie i historia

Wieś położona nad jeziorem Śniardwy jest jedną z najstarszych wsi naszego regionu. W przywileju lokacyjnym nazwa wsi miała zupełnie inne brzmienie niż to stosowane w czasach nam współczesnych.

Jezioro Śniardwy

Średnia głębokość jeziora wynosi 5,9 m, zaś maksymalna głębokość ok. 25 m.

Wcześniejsze nazwy: Śniardrewno, Spirding See. Jest jeziorem wytopiskowym, położonym na wysokości 116 m n.p.m o powierzchni 11383 ha (w tym 8 wysp o łącznej pow. 38 ha), długość 22,1 km, szerokość do 13,4 km. Dobrze rozwinięta linia brzegowa Śniardw o dł. 83 km; liczne zatoki, z których dwie zwane są jeziorami

Warnołyty i Seksty; w części południowej cztery wyspy będące pozostałościami rozmycia moren - największa z nich Szeroki Ostrów. Przez Śniardwy prowadzi trasa Żeglugi Mazurskiej. Jezioro wchodzi w skład Mazurskiego Parku Krajobrazowego. Jezioro niebezpieczne do kajakowania. W jeziorze żeruje węgorz, sandacz, okoń, leszcz, płoć.

Festiwal - Wiatr woda i Przygoda –Nowe Guty 2010

W 1450 roku Nowe Guty wymienione były jako wieś zwana Gussepilcke. Potem spotykamy kolejne formy zapisu nazwy miejscowości, która wymieniana jest jako Guttloffker (1483), dalej jako Gutten (1493) oraz Guthen, i w zasadzie ta druga forma w źródłach historycznych występuje prawie wyłącznie. Pierwotna jednak nazwa - Gussepilcke sugeruje pochodzenie pruskie, jest to nazwa dwuczłonowa, w której Gusse może być zniekształconą w dokumencie późniejszą nazwą osobową Gutte, zaś drugi jej człon pilcke prawdopodobnie pochodzi od pilis, pilkalis, co w językach bałtyjskich oznacza po prostu gród. Można zatem wnioskować, iż pierwotnie Nowe Guty były grodem jakiegoś Prusa Gutta, względnie Gussa. W wersji niemieckiej wioska została nazwana Gutten, w wersji polskiej natomiast nazwę tę wymawiano jako Guty.

Zdaniem archeologów w okolicy Gut istniała osada pruska. Znane są bowiem odkryte

w okolicy wczesnośredniowieczne zabytki. Wskazówką potwierdzającą istniejące tu wcześniej osadnictwo pruskie jest też właśnie pierwotna pruska nazwa osady wymieniająca niejakiego Gutta, o którym pamięć przetrwała do czasów kolonizacji krzyżackiej. Odkryte jednak obiekty archeologiczne nie zostały dotychczas dokładnie zbadane. O ile bowiem istniejące tu niegdyś osadnictwo pruskie jest pewne, to nie można stwierdzić, czy przetrwało ono do czasów krzyżackich. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt zachowania pruskiej nazwy miejscowości jak również i na to, iż był to teren najwcześniej poddany kolonizacji i zagospodarowaniu przez Krzyżaków.

Nowe Guty powstały jako wieś czynszowa w prokuratorii ryńskiej (tak nazywano niższy szczebel administracji krzyżackiej), w komturstwie balgijskim. Mieszkańcy wsi czynszowej (niem. Zinsdorf) zwani byli chłopami, którzy od władzy zwierzchniej (w tym wypadku zakonu krzyżackiego) otrzymywali ziemię w wieczyste, dziedziczne dzierżawienie, w zamian za co płacili czynsz i czynili różnego rodzaju robocizny na rzecz pana. Przywilej lokacyjny wsi wystawił 11 listopada 1450 roku Krzyżak Wolfgang Sauer pełniący Urząd prokuratora kętrzyńskiego za wiedzą i wolą wielkiego mistrza krzyżackiego Ludwika von Erlichshau-sena. Było to 66 łanów ziemi nadanych na prawie chełmińskim wiernemu Bartkowi Schmidtowi, jego dziedzicom i prawnym następcom we wsi. W dokumencie nie zaznaczono granic wsi, podano jednakże formułę o jej wyznaczeniu. Bartek Schmidt został określony w dokumencie jako pierwszy osadnik, ale jak można przypuszczać tylko ze względu na jego pozycję i znaczenie we wsi, a nie z powodu pierwszeństwa jego przybycia na te ziemie. Z 66 nadanych łanów Bartek otrzymał 11 część, czyli 6 łanów jako sołectwo, które wolne były od czynszu i pozostałych uciążliwości chłopskich. Jako sołtys natomiast sprawował też tak zwane niższe sądownictwo, czyli osądzanie wykroczeń do 4 solidów (Schiling) oraz pobieranie co trzeci denar (Pfennig) z wyższego sądownictwa z wyłączeniem przestępstw na publicznych gościńcach. W zamian za to on i jego następcy zobowiązani zostali do zwyczajowej służby wojskowej, wobec której sołtys miał obowiązek stawić się konno i w lekkim uzbrojeniu na każde wezwanie, w miejsce które mu wskazano. Była to służba na tak zwany „sposób pruski”. Prokurator kętrzyński Wolfgang Sauer zezwolił nadto temu pierwszemu sołtysowi wsi na wolne rybołówstwo w okresie letnim małą siecią na jeziorach Śniardwy i Małe Szwejkowo, ale tylko na potrzeby „własnego stołu”.

Właściciele pozostałych 60 łanów musieli co roku na Św. Marcina (11 listopada)

oddawać na zamek kętrzyński czynsz w wysokości 0,5 grzywny w zwykłej pruskiej monecie oraz 2 kury. Chłopi musieli odrabiać dodatkowo szarwark, czyli bezpłatną robociznę na rzecz pana wsi „w puszczy, tam gdzie zostanie wezwana”. Musieli też oddawać daninę zwaną płużnym w wysokości jednego korca (około 55 litrów) pszenicy i tyleż żyta od pługa, czyli całego gospodarstwa. Mieszkańcom wsi zezwolono na wolne rybołówstwo na potrzeby stołowe przy użyciu małych sieci. Wieś otrzymała 10 lat wolnizny od czynszów i innych obowiązków. Wkrótce po założeniu osady nastąpiły niespokojne czasy wojny trzynastoletniej. Mieszkańcy Nowych Gut wsparli początkowo związkowców, jednak po krwawej przegranej bitwie pod Rynem (1456) poddali się pod opiekę zakonu. Walki oraz pobyt wojsk zaciężnych spowodowały duże zniszczenia i zubożenia tego regionu. Po tych niespokojnych czasach nastąpił dłuższy okres pokojowy, dzięki czemu udało się odbudować zniszczenia. Wieś rozwijała się i należała jedną z największych w okolicy (znaczniejszy był tylko Orzysz). Od 1477 roku zmianie uległa przynależność administracyjna wsi. Nowe Guty należały teraz do komturstwa z siedzibą w Rynie. Później po sekularyzacji Zakonu Krzyżackiego w Prusach zmienił się podział administracyjny kraju, zaś Nowe Guty zaczęły podlegać starostwu w Rynie. Stan taki utrzymał się do 1752 roku.

Nowe Guty są dobrze skomunikowane z resztą kraju poprzez w miarę dobrze utrzymaną jak na polskie warunki sieć dróg krajowych.

Odległości : Pisz – 17km, Orzysz – 10km, Ruciane – 30km, Mikołajki – 32km, Giżycko – 36km, Olsztyn – 90km, Białystok – 100km, Warszawa-250km

Wieś jest obsługiwana przez jedną lokalną linię autobusową. Nie posiada bezpośrednich połączeń autobusowych z resztą kraju.

Teren zasięgu sołectwa obejmuje

Wieś Nowe Guty

Wieś Nowe Guty

Gmina Orzysz

Powiat Pisz

Woj. Warmińsko- Mazurskie

Liczba mieszkańców:

- 204 osoby

W tym :

Dzieci od 0-6 lat - 15

Dzieci od 7-do 15 lat – 17

Młodzież od 16 do 19 lat - 14

Sołtys :

Pan Stanisław KRÓL

Rada sołecka:

Paweł Mocarski

Stanisław Sitoch

Beata Śmiarowska

Główne zadania Rady Sołeckiej :

- organizacja imprez okolicznościowych
- organizacja spotkań mających na celu rozwiązanie problemów społecznych i gospodarczych mieszkańców związanych z warunkami ich życia i pracy na wsi
- integracja społeczności lokalnych
- wzbogacenie życia kulturowego na wsi
- kultywowanie tradycji
- rewitalizacja wsi

W toku toczących się rozmów wśród mieszkańców Nowych Gut zrodziła się inicjatywa aby wieś ta stała się turystyczną atrakcją regionu.

Doszliśmy do wspólnego wniosku, że nasza wioska jest „cudem natury”.

Położona jest na Szlaku Wielkich Jezior, na wschodnim brzegu największego jeziora w Polsce- Śniardwy.

Zapiski mówią o 600-letniej historii naszej wsi, a my chcemy teraz, dzięki funduszom Unii Europejskiej, które szczególnie skierowane są na takie działania-rozwoj tej wsi zdynamizować.

Wieś powoli, ale zdecydowanie przekształca się z działalności rolniczo-rybackiej na działalność turystyczno-rolniczą.

Z rybołówstwa pozostało wędkarstwo, które jest dużą wartością dla naszych mieszkańców, ale niestety bardzo drogie. Chcemy podjąć działania o wprowadzenie istotnych zniżek w opłatach dla stałych mieszkańców, gdyż forma takiego wypoczynku dla mieszkańców to też zajęcie pozytywne, odciągające od tych nie najlepszych sposobów spędzania czasu i kultywujące tradycję.

Tu też liczymy na władze Gminy w negocjacjach z zarządcą jeziora. Zaznaczamy, że to nie jest za darmo, gdyż wioska sprząta po wędkarzach z całej Polski.

Dzięki zaangażowaniu miejscowej społeczności w Nowych Gutach od wielu lat istnieje Ochotnicza Straż Pożarna, która skupia głównie mężczyzn naszej wsi, mamy również prężnie działającą organizację kobiet- Koło Gospodyń Wiejskich.

Również coraz silniejszego wsparcia udzielają nam mieszkańcy napływowi, którzy mieszkają w naszej wsi może nie zbyt długo, ale przyciągnęło ich piękno i miłość do mazurskiej natury, co gwarantuje duże zaangażowanie w sprawy lokalne.

Widzimy też duże poparcie inicjatyw społecznych ze strony nowych władz oraz osobiste zaangażowanie Pana Burmistrza Tomasza Sulimy, co dało nam

przysłowiowego „kopa” do działania, na skutek czego powstała aktywna grupa do opracowania planu odnowy wsi.

Pierwszym widocznym efektem było wspólne sprzątanie wioski, aby śmieci i brud nie były naszą wizytówką.

OPIS PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

Priorytetowym celem przyjętym przy wyznaczaniu kierunków rozwoju Nowych Gut jest zapewnienie dynamicznego rozwoju miejscowości oraz stworzenie jak najlepszych warunków życia jej mieszkańcom.

Planowane kierunki rozwoju:

- 1) podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej miejscowości;
- 2) poprawa estetyki miejscowości;
- 3) rozwijanie działalności oświatowej, kulturalnej i rekreacyjno- sportowej;
- 4) dalsza modernizacja stanu infrastruktury technicznej i turystycznej

Rozwój w zaplanowanych kierunkach zostanie osiągnięty poprzez wykonanie inwestycji z zakresu:

- 1) budowy i modernizacji infrastruktury społeczno- kulturalnej wsi,
- 2) budowy infrastruktury sportowo- rekreacyjnej.

Postanowiliśmy również w punktach spisać potrzeby naszej wioski i mieszkańców.

1. Budowa parkingów na terenie wsi – uporządkuje to ruch aut szczególnie w sezonie letnim.
2. Powstanie ogólnodostępnej plaż i punktów widokowych
3. Budowa placu zabaw dla dzieci
4. Budowa boiska sportowego (piłka nożna, siatkówka, koszykówka...)
5. Uporządkowanie starego cmentarza
6. Budowa nowej świetlicy wiejskiej wraz z remiza strażacką.

7. Stworzenie turystycznej ścieżki spacerowej przez wieś, która umożliwiałaby rekreację, spotkania towarzyskie, wypoczynek mieszkańcom i turystom licznie nas odwiedzających.(ławki, punkty widokowe, WC)
8. Oznakowanie ścieżek rowerowych oraz stworzenie ścieżki rowerowej i szlaków pieszych wraz z gminą Orzysz.
9. Rozwiązanie problemu z zalewającą nas górą śmieci i odpadów.
10. Charakteryzacja i podniesienie rangi wsi
11. Budowa przystani bezpieczeństwa – schroniska dla małych jednostek turystycznych oraz miejsca postoju jednostek ratowniczych Mazurskiej Służby Ratowniczej
12. Rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie wsi Nowe Guty w trzech kierunkach (P. Arnisty, Wiatraka i agroturystyki „ U chłopca”).
13. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych (kuligi, spory zimowe (narty, bojery) biesiady, festyny.
14. Przedstawienie propozycji do zmiany planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Nowe Guty, umożliwiające rozwój inwestycji w naszej miejscowości.
15. Wybudowanie drogi stanowiącej obwodnicę Nowych Gut (wybudowanie drogi zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców i umożliwi płynny ruch pojazdów na drodze co jest nie możliwe na dotychczasowej drodze powiatowej).

BUDOWA ŚWIETLICY- poprawi życie i edukację oraz zintegruje mieszkańców

- Dostęp do Internetu, to samodzielna nauka oraz podnoszenie świadomości mieszkańców (kawiarenka internetowa)
- Odrabianie lekcji pod opieką osoby dorosłej, służącej pomocą
- Rozwijanie zainteresowań mieszkańców, tworzenie grup twórczych (malarstwo, poezja, spotkania z ciekawymi ludźmi)
- Wspólne spędzanie wolnego czasu
- Integracja międzypokoleniowa
- Możliwość organizacji różnego rodzaju kursów i szkoleń (kulinarnych, zdrowotnych, itp....podnoszących świadomość o zagrożeniach zdrowotnych, pożarowych, ochrona środowiska, wrażliwość na piękno natury)
- Stół do ping-ponga, bilard – pomaga przetrwać aktywnie długą zimę

- Stworzenie kuchni z prawdziwego zdarzenia z możliwością wypieku chleba i ciast chwalonych przez smakoszy, oraz przygotowania regionalnych potraw.(aktywność Koła Gospodyń Wiejskich)
- Gawędy przy kominku, plecenie palm i wieńców dożynkowych
- Zakup jednolitych strojów ludowych na festyny i inne regionalne spotkania

REMIZA-domena mężczyzn, ale niezmiernie ważna sprawa dla wszystkich mieszkańców.

- Współdziała z Zawodową Strażą Pożarną (wspomaga jej działanie w czasie zagrożeń powodziowych i innych)
- Uczestniczy w zawodach
- Integruje młodych, uczy odpowiedzialności i dyscypliny
- Współdziała z Kościołem (adoracja Grobu Pańskiego)

UPORZĄDKOWANIE CMENTARZA NIEMIECKIEGO

- Wykarczowanie krzewów
- Wykonanie prac porządkowo- naprawczych
- Dbanie o miejsca pamięci przodków
- Wpisanie miejsca do przewodników turystycznych

PLAC ZABAW

- Przygotowanie terenu
- Zamontowanie urządzeń do zabaw dla maluchów
- Miejsce spotkań dzieci i rodziców mieszkańców wsi jak i przyjezdnych, oraz turystów z dziećmi

BOISKO- nasze małe Centrum Sportu i Rekreacji – pomoże integrować młodzież, odciągnie od różnych zagrożeń (alkohol, narkotyki), rozwinie tężyznę fizyczną, nauczy rywalizacji i współzawodnictwa sportowego.

- Boisko do piłki nożnej
- Boisko do koszykówki
- Boisko do piłki siatkowej
- Boisko do kometki
- Lodowisko zimą (pomoc OSP z Gut)

PLAŻA OGÓLNODOSTĘPNA-

- Przyciągnięcie turystów
- Nauka pływania
- Letnie spotkania mieszkańców i turystów

PARKINGI- uporządkowanie ruchu aut w wiosce (parkujące w lecie samochody stwarzają zagrożenie dla mieszkańców, turystów i środowiska)

- Oznakowanie dróg
- Kierowanie na parkingi
- Zakazy parkowania
- Udrożnienie przejazdu choćby dla karetek pogotowia czy straży pożarnej !!!
- Pozyskiwanie pieniędzy na rozwój i bieżące potrzeby wsi

ŚCIEŻKA TURYSTYCZNO-SPACEROWA- uwidoczni walory krajobrazowe

- Uporządkowanie terenu nadbrzeżnego
- Postawienie ławek
- Miejsca na ognisko
- Rozstawienie koszy na śmieci
- Umieszczenie ogólnodostępnego WC (co pozwoli zachować czystość, a tym samym podnieść standard wioski)
- Usytuowanie punktów widokowych
- Postawienie opisowych tablic informacyjnych z godłem wsi.
- Częścią składową ścieżki powinien być plac zabaw, plaża, świetlica i boiska.
- Stanowiska do połowu ryb

ŚCIEŻKA ROWEROWA I SZLAK PIESZY- zintegrowany z gminą Orzysz

- Piękny teren i walory widokowe
- Rozwijająca się infrastruktura (w przyszłości-wypożyczalnia rowerów wraz z punktem serwisowym)
- Aktywny wypoczynek mieszkańców i turystów
- Możliwość podziwiania z bliska pięknej gminy Orzysz, wsi Nowe Guty, a szczególnie „perły” Mazurskich Jezior-Jeziora Śniardwy

ŚMIECI I BRUD- nie dające nam spokoju.

- Musimy to opanować, gdyż są wstydlwym tematem dla wsi- a przez położenie również i dla gminy Orzysz.
- Uświadomienie mieszkańców na ten wstydlwy temat
- Postawienie kontenera ogrodzonego siatką
- Rozstawienie pojemników na śmieci (w tej chwili wszyscy rzucają śmieci gdzie popadnie)
- Chcemy mieć wpływ na podpisywanie umów z dzierżawcami, szczególnie na pole biwakowe (to nasza zhora i porażka gminy. Żadnych korzyści tylko brud i smród)
- Postulujemy też aby nie można było wydawać zezwoleń na budowę czy działalność produkującą ścieki bez nakazu podłączenia do kanalizacji, a podpisane umowy uwzględniały dobro wioski i były akceptowane przez Sołtysa i Radę Sołecką.
- Obligatoryjne umowy na odbiór śmieci

PORT- istnieje plan budowy w centrum wioski

- Kontakt z żeglarzami
- Rozwój turystyczny wsi
- Podniesienie rangi Nowych Gut
- Rozwój Gospodarczy

WYKORZYSTANIE NATURALNYCH WARUNKÓW- Nowe Guty to najlepsze miejsce do windsurfingu i sportów pokrewnych-porównywalne z Zatoką Pucką.

- Dbanie o dostęp do wody
- Zakaz dzielenia tafli wody pomostami (dzielenie takie uniemożliwia uprawianie sportów wodnych zarówno latem jak i zimą.)

CHARAKTERYZACJA I PODNIESIENIE RANGI WSI-

- Opracowanie herbu
- Postawienie tablic informacyjnych dla turystów przy wjazdach i wyjazdach z wioski
- Tablice informacyjne na szlakach turystycznych

Zrealizowanie w/w zadań pozwoli w przyszłości przekonać młodzież do pozostania w rodzinnej wiosce i nie będzie uciekała z niej za chlebem, czy emigrowała w świat - a dorośli mieszkańcy zobaczą swoją szansę na godną egzystencję i życie z możliwością rozwijania się, kształcenia dzieci, które tu zostaną i będą dalej rozwijać tę piękną mazurską wieś w szacunku dla ludzi i środowiska.

Nowe Guty to wieś, która pełni przede wszystkim funkcje mieszkalne i turystyczne.

- **funkcja mieszkalna** – przeważa zabudowa jednorodzinna,
- **funkcja rolnicza** – większość mieszkańców prowadzi własne rodzinne gospodarstwa agroturystyczne oraz w niewielkim stopniu rolne ;
- **rozwijająca się funkcja turystyczna** – z uwagi na atrakcyjne położenie (bliskość lasów i jeziora Śniardwy - Mazurskiego Morza) oraz walory przyrodnicze wieś ma ogromny potencjał do rozwoju turystyki wiejskiej – w szczególności agroturystyki).

Analiza SWOT

Nazwa tej metody badawczej pochodzi od angielskich słów: strenghts – mocne strony, weaknesses – słabe strony, opportunities – szanse, threats – zagrożenia. Pod określeniami „mocne” i „słabe strony” rozumie się czynniki wewnętrzne mające wpływ na dany rozwój, natomiast pojęcia „szansa” i „zagrożenia” dotyczą przede wszystkim czynników zewnętrznych.

Zdarza się, że pod pojęciami „mocne” i „słabe strony” rozumie się aktualną sytuację na danym obszarze, natomiast w drugiej grupie czynników zawiera się możliwości rozwoju tej sytuacji w przyszłości.

Analiza

Mocne strony

- Położenie niezwykle atrakcyjne dla ludzi preferujących aktywny wypoczynek.
- Możliwość uprawiania wszystkich sportów wodnych, zwłaszcza windsurfing i żeglarstwo.
- Dobra wodna turystyczna komunikacja z zespołem Wielkich Jezior.
- Relatywnie bliska odległość od Warszawy. Czynnikiem istotnym w wyjazdach weekendowych. / ok.50% przyjezdnych to warszawiacy/
- Piękna plaża z przyjaznym dostępem do wody. Piaszczysta płycizna stwarza dodatkowe poczucie bezpieczeństwa .
- Doskonała baza wypadowa dla wycieczek rowerowych.
- Nie ogrodzone łąki i dukty leśne odpowiednie dla rajdów konnych.
- Możliwości uprawiania wędkarstwa.
- Okoliczne lasy pełne grzybów.
- Korzystne warunki geograficzno-przyrodnicze dla rozwijania turystyki, agroturystyki, rekreacji i sportu.
- Sprzyjające władze samorządowe

Słabe strony

- Niedostateczna baza hotelowa
- Niedostateczna baza gastronomiczna o niskim standardzie
- Ogólnie niski standard usług turystycznych
- Niskie zasoby kapitału wewnętrznego
- Mała opłacalność inwestycji / stąd skłonność do prowizorek/
- Krótki sezon turystyczny
- Kosztowne procedury /bez gwarancji powodzenia/ aplikowania do funduszy strukturalnych

Szanse

- Nowe miejsca pracy
- Podnoszenie kwalifikacji
- Rozwój cywilizacyjny

- Lepsze wykorzystanie walorów przyrodniczych do rozwoju turystyki
- Wzrost popytu na ofertę turystyczno-wypoczynkową w ciągu całego roku, pod warunkiem przygotowania oferty na zimę
- Stworzenie i promocja produktu turystycznego i marki
- Rozwój turystyki biznesowej

Zagrożenia

- Złe postrzeganie konkurencji
- Brak akceptacji dla inwestorów zewnętrznych. Obawa przed nowoczesnymi, lepszymi jakościowo standardami usług turystycznych.
- Niewystarczające wsparcie ze strony samorządów
- Możliwość blokowania inwestycji przez dyrekcję Mazurskiego Parku Krajobrazowego

Analiza konkurencji

W każdej z dziedzin usług turystycznych, Nowe Guty przegrywają konkurencję z innymi Ośrodkami o znanej marce. Ze względu na wyjątkowe walory przyrodniczo-geograficzne.

Na plażę i windsurfing, przyjeżdżają na jednodniowe wypadu turyści pobytowi z takich miejscowości jak Mikołajki, Ruciane, Giżycko. Powstaje więc pytanie: co zrobić, żeby Zostali u nas ?

Wytyczne do planu strategicznego

Wizja :

Nowe Guty – rozpoznawalną marką na rynku turystycznym Warmii i Mazur

Misja :

Poprawa infrastruktury turystycznej i stworzenie kompleksowej oferty

Cele :

Zwiększenie dochodów z turystyki w lecie

Wydłużenie sezonu turystycznego na okres zimowy

Planowane działania w perspektywie 7 lat (2012-2019)

Rozwój gospodarczy jest najlepszym sposobem eliminacji większości problemów społecznych takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość itp. przed jakimi staje władza lokalna. Rozwój gospodarczy na szczeblu lokalnym oznacza przyrost możliwości, które pozwalają lokalnej władzy i mieszkańcom lepiej zaspokajać większą liczbę potrzeb na wyższym poziomie. Podkreślenia przy tym wymaga fakt, że jedynie w warunkach rozwoju gospodarczego udaje się osiągnąć tak pożądane.

zjawisko jak uczestnictwo prywatnego kapitału w przedsięwzięciach istotnych dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

W ramach Planu Odnowy Miejscowości zakłada się realizację kilkunastu zadań, których szczegóły zostały przedstawione poniżej. Inwestycje te są zadaniami priorytetowymi dla miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości Nowe Guty jest planem otwartym, który w zależności od potrzeb i uwarunkowań finansowych będzie mógł być aktualizowany. Takie sformułowanie pozwala na pewną swobodę, jeśli chodzi o możliwość dopisywania nowych działań, a także zmienianie kolejności ich realizacji w latach 2012-2019 w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy.

Plan Odnowy Miejscowości poprzez realizację wskazanych w nim przedsięwzięć przyczyni się do podniesienia standardu życia jego mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności całej miejscowości.

Miejsca o szczególnym znaczeniu dla wsi

1.Teren, gdzie znajduje się budynek świetlicy wiejskiej o charakterze ogólnodostępnym. Uporządkowanie tego miejsca położonego w centrum wsi, pozwoli traktować tę część wsi jako centrum rozwoju kultury jest to niezwykle istotne dla dopełnienia obrazu przestrzeni publicznej miejscowości, jej wyglądu estetycznego i łatwego dostępu.

Jest to niewątpliwie miejsce o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych i integracyjnych.

2. Teren plaży wiejskiej znajdujący się również w centralnym punkcie wsi nad jeziorem Wierzbińskim. Teren częściowo zagospodarowany , wymagający jednak rozbudowy małej architektury. Pozwoli to na maksymalne wykorzystanie placu zgodnie z jej przeznaczeniem latem jako plaży a zimą jako miejsca na ognisko.

Z uwagi na lokalizację na tym obszarze najważniejszych dla życia społeczno-kulturalnego instytucji pełni on funkcję centrum wsi. Brak jednak w tym miejscu wielofunkcyjnej przestrzeni gdzie mieszkańcy mogliby się spotykać i organizować imprezy kulturalne integrujące społeczność lokalną co zdecydowanie obniża atrakcyjność obszaru dla mieszkańców jak i dla przyjezdnych. Dlatego też istnieje potrzeba zagospodarowania i uporządkowania tego terenu, który dzięki dogodnemu położeniu może spełniać funkcje społeczno-kulturalne. Ze względu na położenie terenu przy ruchliwej drodze powiatowej niezbędna jest poprawa układu komunikacyjnego w tym obszarze w celu zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników.

3. Planowane inwestycje oraz opis planowanych operacji w miejscowości Nowe Guty W latach 2012 – 2019.

Nazwa inwestycji oraz Opis planowanych operacji	Planowany termin realizacji	Planowany koszt inwestycji	źródła finansowania
1 Budowa nowej świetlicy wiejskiej - planowane przedsięwzięcie polegające na budowie Świetlicy Wiejskiej z zachowaniem architektonicznych tradycji kulturowych wsi.	Lata 2013-2014	500.000 zł.	budżet gminy, środki pomocowe,
2. Zakup wyposażenia świetlicy- W ramach inwestycji zostanie zakupione wyposażenie świetlicy co pozwoli na aktywny udział społeczności poprzez zajęcia jakie będą odbywały się w świetlicy. Zostanie zakupiony sprzęt komputerowy, stoły, krzesła, wyposażenie kuchni.	Lata 2014-2015	150.000zł.	budżet gminy, środki pomocowe,
3. Budowa placu zabaw dla dzieci - W pierwszym etapie projektu zagospodarowania terenu na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, w miejsce istniejącego starego, zdewastowanego i zagrażającego bezpieczeństwu dzieci placu zabaw, zakłada się budowę nowego placu zabaw oraz budowę ciągów komunikacyjnych Istotne jest to, że na terenie wsi nie ma w obecnej chwili ogólnodostępnego, nowoczesnego placu zabaw, w	Lata 2013-2014	160.000zł.	budżet gminy, środki pomocowe,

związku z czym dzieci nie mają możliwości korzystania z profesjonalnego sprzętu rekreacyjnego. Skutkuje to niską atrakcyjnością spędzania czasu na świeżym powietrzu. Stan taki wpływa również na gorszą kondycję fizyczną i powstawanie wad postawy. Utworzenie placu zabaw może odwrócić wymienione negatywne zjawiska.			
4. Organizacja imprez integrujących mieszkańców- Planowana operacja znajduje się w obszarze o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Realizacja projektu przyczyni się do lepszego zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców gminy.	od 2012 do 2019	25.000zł.	budżet gminy, środki pomocowe, własna praca mieszkańców
5.Organizacja szkoleń, zajęć dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych, w świetlicy- poprawa stanu zdrowotności społeczeństwa przez: <ul style="list-style-type: none"> - realizację programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania próchnicy i chorobom nowotworowym, - propagowanie wspólnie ze szkołami programów promujących zdrowy styl życia, - stwarzanie warunków do prowadzenia aktywnego i zdrowego stylu życia. - organizowanie i wspieranie inicjatyw lokalnych mających na celu przeciwdziałanie przestępczości. 	od 2012 do 2019	25.000zł	budżet gminy, środki pomocowe własna praca mieszkańców
6. Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej- zagospodarowanie terenu polegać będzie na budowie parkingów, chodników wokół budynku świetlicy wiejskiej, placów zieleni.	2013- 2015	25. 000zł.	budżet gminy, środki pomocowe własna praca mieszkańców
7. Budowa boiska sportowego – planuje się budowę boiska wielofunkcyjnego trawiastego.	2015-2017	25.000zł.	budżet gminy, środki pomocowe własna praca mieszkańców
8. Zagospodarowanie plaż wiejskich – Budowa małej architektury (altany piknikowe, altany grillowe) zasianie trawy.	2012	75.000 zł.	budżet gminy, środki pomocowe własna praca mieszkańców

Wizja stanu docelowego – jakie mają być Nowe Guty za 7 lat

Co ma wyróżniać Nowe Guty	Nieskażone środowisko
Powinny pełnić funkcje	Mieszkalne, rolnicze, inwestycyjne, społeczne
Jacy powinni być mieszkańcy	Zintegrowani, aktywni, wykształceni, podejmujący działania na rzecz miejscowości, w której żyją, mieszkają i pracują
Co ma dać utrzymanie	Przedsiębiorstwa handlowo-usługowe, agroturystyka, rolnictwo
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy	Aktywna działalność Rady Sołeckiej, władz gminy i mieszkańców
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy	Zebrań wiejskie, spotkania z Radnymi i Burmistrzem, działalność Gminy, Rady Sołeckiej, współpraca z innymi sołectwami gminy
Jakie powinny być Nowe Guty	Bezpieczne, czyste, posiadające pełną infrastrukturę techniczną, sportową, przyciągające inwestorów, turystów
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane	Tradycje religijne, uroczystości wynikające z ważnych wydarzeń historycznych, imprezy lokalne, festyny rodzinne
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia	Zadbane, czyste, estetyczne domy, ogrodzenia, zagrody, ogródki przydomowe
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska	Czyste środowisko i powietrze, kanalizacja sanitarna, kontynuacja i rozwój selektywnej zbiórki odpadów, świadomość ekologiczna mieszkańców
Jakie ma być rolnictwo	Doposażone w nowoczesny sprzęt, spełniające normy Unii Europejskiej, ekologiczne, rozwój Agroturystyki
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży	Uporządkowane tereny sportowo-rekreacyjne, place zabaw, oferta spędzania czasu wolnego (imprezy lokalne, kulturalne) zagospodarowany teren wokół świetlicy wiejskiej, boisk sportowych

Monitorowanie Planu Odnowy Miejscowości

Monitoring wspomaga proces zarządzania i dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania zadań wynikających z Planu - począwszy od pojedynczego zadania, poprzez cel i priorytet, a skończywszy na osiągniętych efektach.

W zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy

Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu Planu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów w Planie. Dane skwantyfikowane, obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań zostały podzielone na trzy kategorie:

Wskaźniki produktu

Odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych.

Wskaźniki rezultatu

Odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia Planu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych

Wskaźniki oddziaływania

Obrazują one konsekwencje Planu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (oddziaływanie bezpośrednie), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (oddziaływanie pośrednie). Przykładowe wskaźniki oddziaływania to liczba innowacji wprowadzonych w gospodarstwach rolnych, które otrzymały wsparcie w czasie 18 miesięcy po zakończeniu projektu (oddziaływanie bezpośrednie), czy średnia ocen dzieci uczących się objętych zajęciami pozalekcyjnymi 24 miesiące od zakończenia realizacji projektu (oddziaływanie pośrednie).

Monitoring finansowy

Monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji Planu, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Burmistrz Orzysza prowadzi ciągły monitoring

finansowy podjętych zadań, sporządza raporty, które prezentuje Radzie Gminy podczas kolejnych planowych Sesji Rady (wydatki poniesione w okresie objętym raportem, wydatki poniesione od początku realizacji zadania, stopień realizacji zadania %).

Podsumowanie

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu pięciu najbliższych lat realizację założonych zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.

